

Är tennisen jämlik och jämställd bland barn och ungdomar?

Bakgrund till studien

71 specialidrottsförbund är idag med i Riksidrottsförbundet (RF). **Tennis** är en av de relativt stora individuella specialidrotterna.

Riksidrottsförbundet anger i sin policy att idrotten bedrivs som en självständig folkrörelse som bl. a markeras av att den är ideell, demokratisk, öppen för alla, och spridd i alla sociala skikt. Det är uppenbart att såväl jämställdhet som jämlikhet är centrala mål inom idrottsrörelsen.

En av utgångspunkterna för statens stöd till idrotten är att idrotten ska vara öppen för alla oavsett ålder, kön, könsidentitet, könsuttryck, sexuell läggning samt social, etnisk och kulturell bakgrund och funktionsnedsättning. Regeringen har också under 2015 fattat beslut om att ge RF ökat stöd för att arbeta med integration. I ett pressmeddelande från socialdepartementet den 14 april 2015 står det: "Regeringen föreslår en ökning av idrottsanslagen med 32 miljoner redan under 2015 och 64 miljoner årligen från och med 2016. Pengarna ska användas för att stödja idrottsrörelsen i att erbjuda aktiviteter och grundläggande introduktion till föreningslivet och idrottsrörelsen för nyanlända". Enligt TT uttalar sig idrottsministern Gabriel Wikström på följande sätt: "Idrottsrörelsen erbjuder en fantastisk plattform för integration... Idrottsrörelsen har förutsättningarna och är själv beredda att ta detta ansvar... Men för att klara av detta behöver idrottsanslaget höjas". Även många kommuner, t.ex. Stockholms stad, har till mål med sitt stöd till föreningsidrotten att det ska främja jämställdhet och jämlikhet.

Att studera i vilken utsträckning idrottsrörelsen lyckats nå målen om jämlikhet och jämställdhet är självklart en viktig fråga. Det saknas i stort utvärderingar om detta.

Forskningsprojektet Ung livsstil i Sverige studerar sedan 30 år tillbaka RF-idrotten. I den kommande skriften "*Idrottens sociala struktur- en utmaning för idrottsrörelsen*" studeras i vilken grad hela idrottsrörelsen når målen om jämlikhet och jämställdhet. Studien bygger på svar från omkring 70 000 barn och ungdomar i ett antal kommuner. Svarefrekvensen i studien, som är genomförd med ett stratifierat, stratifierat och slumpmässig urval är omkring 80%.

I ett antal mindre rapporter kommer vi att visa i vilken grad fotboll, basket, brottning, boxning, friidrott, golf, gymnastik, handboll, ishockey, budo, orientering, simning, tennis, innebandy och ridning uppnår målen om jämlikhet och jämställdhet. I dessa studier kommer vi att undersöka i vilken grad killar respektive tjejer i olika socioekonomiska grupper och killar och tjejer med svensk respektive utländsk bakgrund är med i de olika idrotterna.

Studier om fotboll, basket, golf, friidrott, handboll och simning har publicerats under hösten. Dessa studier bygger på svar från ungefär 40 000 barn och ungdomar. Svarefrekvensen är omkring 80%. En studie om ishockey har också publicerats. I den studien ingår 55 000 killar.

Här kommer nu resultaten för **tennisen**. Första studien gjordes 1989 och den senaste våren 2015. I studien ingår 108 541 barn och ungdomar. Svarefrekvensen är 82%.

Är tennisen jämlik och jämställd bland barn och ungdomar?

Låt oss först konstatera att omkring 65% av de barn och ungdomar som är med i en tennisklubb är killar.

Tennisen är varken en jämställd eller jämlik idrott

Tennis bland killar

Killar i de högre socioekonomiska grupperna är med i en tennisklubb i mycket större utsträckning än killar i de lägre socioekonomiska grupperna¹. Det gäller sedan vår första studie 1989. Resultaten kvarstår, med något undantag, även efter kontroll för invandrabakgrund. Det är bland tonåringar i vår stora studie 2009 till 2013 minst 7 gånger vanligare att killar i socioekonomisk grupp 1 är med i en tennisklubb än killar i socioekonomisk grupp 5.

Killar med svensk bakgrund är sedan studierna på 1990- talet, med något undantag, mer med i en tennisklubb än de killar som tillhör första och andra generationens invandrare. Observeras ska att de killar som antingen har en förälder som är född utomlands eller själva (i huvudsak adoptivbarn) är födda utomlands är med i en tennisklubb under hela undersökningsperioden i ungefär samma grad som killar som själva liksom deras föräldrar är födda i Sverige.

Tennis bland tjejer

Tjejer i de högre socioekonomiska grupperna är med i en tennisklubb i mycket större utsträckning än tjejer i de lägre socioekonomiska grupperna. Det gäller sedan vår första studie 1989. Resultaten kvarstår, med något undantag, även efter kontroll för invandrabakgrund. Det är bland tonåringar i vår stora studie 2009 till 2013 minst 3 gånger vanligare att tjejer i socioekonomisk grupp 1 är med i en tennisklubb än tjejer i socioekonomisk grupp 5.

Första och andra generationens invandrartjejer är sedan studierna på 1990-talet mindre med i en tennisklubb än tjejer som liksom deras föräldrar är födda i Sverige. Observeras ska att de tjejer som antingen har en förälder som är född utomlands eller själva (i huvudsak adoptivbarn) är födda utomlands är med i en tennisklubb i ungefär samma grad som tjejer som själva liksom deras föräldrar är födda i Sverige.

Forsknings- och utvärderingsprojektet Ung livsstil i Sverige

Ulf Blomdahl.	ulf.blomdahl@telia.com	tel. 070/ 665 11 21
Stig Elofsson.	stig.elifsson@socarb.su.se	tel. 08/ 16 20 22
Linda Lengheden.	linda.lengheden@gmail.com	tel. 0736/ 81 36 33
Magnus Åkesson.	magnus.akesson@stockholm.se	tel. 08/ 508 27 638

Du kan nu följa forskningsprojektet Ung livsstil i Sverige på Facebook:

<https://www.facebook.com/unglivsstil>

¹ I sin avhandling 1985 konstaterar Bo Schelin att ungdomar från de högre socioekonomiska grupperna var starkt överrepresenterade bland dem som spelade tennis i klubb. Se Schelin, B, Den ojämlika idrotten. **Om idrottsstratifiering, idrottspreferensen och val av idrott**, 1985, sociologiska institutionen vid Lunds universitet.